

POLDIS rapportage 2013

Verwey-Jonker Instituut
November 2014

De POLDIS rapportage geeft een overzicht van de discriminatoire incidenten die door de politie in 2013 zijn geregistreerd¹. Ook worden de aantallen en de aard van de incidenten in 2013 vergeleken met de incidenten in de jaren daarvoor. In het rapport zijn bovendien veel casussen opgenomen, die een beeld geven van het soort incidenten.

De politie heeft als taak om te zorgen voor eenduidige registratie van discriminatoire incidenten. Voor ieder incident moeten zij (voor zover mogelijk) aangeven wat de discriminatiegrond is, wat de verschijningsvorm van discriminatie, wat de locatie van het incident is en wat de achtergrondkenmerken van verdachten en slachtoffer zijn. Naast deze registratietask dient de politie minstens tweemaal per jaar samen te komen met discriminatieofficier en de regionale antidiscriminatievoorziening om discriminatoire incidenten in de regio te bespreken.

Voor het rapport is gebruik gemaakt van de politieregistratie van discriminatoire incidenten. Daarnaast is in databases van de politie gezocht naar andere discriminatoire incidenten die niet als zodanig zijn geregistreerd.

Aantal incidenten

In 2013 zijn er 3614 discriminatoire incidenten geregistreerd door de politie. Dit is een toename van bijna 10% ten opzichte van 2012.

Het aantal geregistreerde incidenten verschilt sterk per politie-eenheid. Dit verschil heeft vooral te maken met de wijze van registreren en de prioriteit die wordt toegekend aan de registratie van discriminatie.

Discriminatiegronden

De meest voorkomende discriminatiegronden zijn seksuele gerichtheid (36%) en ras (36%), gevolgd door antisemitisme (21%), godsdienst (4%), geslacht (2%) en handicap (1%). Bij ruim 35% van de incidenten op basis van seksuele gerichtheid betreft het uitschelden van politieagenten voor 'homo'. Van het aantal incidenten op grond van ras, ging het bij 78% om Niet-Westerse allochtonen. Bij de incidenten op grond van godsdienst ging het bij 82% om de islam. Discriminatoire incidenten op basis van geslacht hadden vooral betrekking op transseksuelen (73%).

Verschijningsvormen

De meest voorkomende verschijningsvorm van incidenten zijn beledigingen. In 2013 registreerde de politie 2105 keer discriminatoire beledigingen. Andere veel voorkomende verschijningsvormen zijn het gericht uitschelden, vernielen of uitsluiten ('discriminatie'); vernieling; bedreiging en mishandeling. Belediging gebeurt op basis van ras, geloof, seksuele gerichtheid, handicap en

¹ Bij de POLDIS rapportage 2013 is tevens een themarapportage *moslimdiscriminatie* uitgebracht. Een samenvatting hiervan vindt u in de digitale bibliotheek onder het kopje 'islamofobie'.

geslacht. Bij vernieling is meestal sprake van discriminatie tegen een groep in plaats van een individu, zoals bij bekladding van een moskee of Joods monument. Bedreigingen vinden vooral plaats bij de discriminatiegronden ras en seksuele gerichtheid.

Locatie

De meeste incidenten vonden plaats in de directe woonomgeving van de slachtoffers (30%), gevolgd door de openbare weg (17%) en tijdens het werk (17%). Veel van de incidenten tijdens werktijd waren gericht tegen mensen in een openbare functie, zoals conducteurs en politieagenten.

De politie registreerde ook 143 incidenten op het internet, terwijl dit in 2012 nog maar 46 incidenten waren. Overigens geven de twee landelijke organisaties die zich richten op internetdiscriminatie nog veel hogere cijfers aan: het MDI kreeg 809 meldingen binnen in het jaar 2013 en MiND kreeg er 251.

Daders en slachtoffers

83% van de daders van de geregistreerde incidenten is geboren in Nederland, voor de slachtoffers is dit 63%. Bij 33% van de incidenten was een organisatie betrokken. Bij 61% van deze gevallen ging dit om de politie. Dit is vooral te verklaren doordat politiemedewerkers weten hoe zij discriminatoire incidenten kunnen registreren. Het ging in de meeste gevallen om beledigingen. Daarnaast zijn er horeca- en uitgaansgelegenheden betrokken (8%), winkels (5%), onderwijsinstellingen (5%) en openbaar vervoer organisaties (4%) geregistreerd als betrokkenen bij incidenten. Bij de helft van de incidenten in de horeca werd het horecapersoneel als dader geregistreerd, meestal omdat zij klanten de toegang weigerden om discriminatoire redenen. Even vaak gebeurde het dat horecapersoneel juist slachtoffer was van discriminatie.

Trends

Sinds 2009 is het aantal discriminatoire incidenten jaarlijks toegenomen. Het lijkt zowel om een feitelijke toename van discriminatie in de samenleving te gaan als om verbeteringen in de registratie en een toegenomen meldingsbereidheid. Met name het aantal incidenten op grond van ras en seksuele gerichtheid is de afgelopen vijf jaar sterk toegenomen.

Aanbevelingen

Discriminatie is niet altijd zichtbaar en wordt niet altijd als zodanig herkend. Mede daarom wordt het niet altijd bij de politie gemeld. Het aantal discriminatoire incidenten in dit rapport is daarom een onderschatting van het werkelijke aantal discriminatoire incidenten in Nederland. Om een completer en kwalitatiever beeld te krijgen van de incidenten, is het belangrijk om te werken aan:

- regelmatige kwaliteitscontrole
- extra aandacht voor discriminatie binnen de politieopleiding
- voortzetting van regelmatige bijeenkomsten van politiemedewerkers die nauw betrokken zijn bij de registratie van discriminatie